

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ  
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**  
Кафедра журналістики та мовної комунікації

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Декан гуманітарно-  
педагогічного факультету  
\_\_\_\_\_ Інна САВИЦЬКА  
« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2025 р.

**«СХВАЛЕНО»**

на засіданні кафедри журналістики та  
мовної комунікації  
протокол № 12 від 17.04.2025 р.  
Завідувач кафедри  
\_\_\_\_\_ Світлана ХАРЧЕНКО

**«РОЗГЛЯНУТО»**

Гарант ОП «Журналістика»  
\_\_\_\_\_ Світлана ХАРЧЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА  
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
«Теорія твору і тексту»

Галузь знань                      06 Журналістика  
Спеціальність                061 Журналістика  
Освітня програма            «Журналістика»  
Гуманітарно-педагогічний факультет  
Розробник — доцент кафедри журналістики та мовної комунікації,  
канд. філол. н., доцент Кочукова Наталія Іванівна

Київ — 2025 р.

## Опис навчальної дисципліни

«Теорія твору і тексту» – навчальна дисципліна, яка розглядає твір як результат мовної діяльності, його структуру, зміст, функції, взаємодію з контекстом. У межах вивчення курсу студенти спеціальності «Журналістика» знайомляться з основами аналізу тексту як комунікативного, художнього, соціокультурного й інформаційного явища. У центрі уваги – природа журналістського твору, типи, вплив на аудиторію та механізми сприйняття. Особливу увагу приділено специфіці текстових категорій і структур художньо-публіцистичних та інформаційно-аналітичних жанрів. Курс формує в студентів навички глибокого розуміння тексту, що є критично важливим для створення якісного журналістського контенту, а також вміння аналізувати, редагувати та інтерпретувати тексти в сучасному медіапросторі.

| Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь                  |                      |                       |
|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-----------------------|
| Освітній ступінь                                                                 | Бакалавр             |                       |
| Спеціальність                                                                    | 061 Журналістика     |                       |
| Освітня програма                                                                 | Журналістика         |                       |
| Характеристика навчальної дисципліни                                             |                      |                       |
| Вид                                                                              | Обов'язкова          |                       |
| Загальна кількість годин                                                         | 120                  |                       |
| Кількість кредитів ECTS                                                          | 4                    |                       |
| Кількість змістових модулів                                                      | 2                    |                       |
| Курсовий проєкт (робота) (за наявності)                                          | Так                  |                       |
| Форма контролю                                                                   | Екзамен              |                       |
| Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти |                      |                       |
|                                                                                  | денна форма навчання | заочна форма навчання |
| Курс (рік підготовки)                                                            | 3                    | -                     |
| Семестр                                                                          | 6                    | -                     |
| Лекційні заняття                                                                 | 15 год.              | -                     |
| Практичні заняття                                                                | 30 год.              | -                     |
| Самостійна робота                                                                | 75 год.              | -                     |
| Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти       | 3 год.               |                       |

### 1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

**Метою** – засвоєння студентами загальної логіки і закономірностей функціонування твору як мультимодальної інформативної одиниці у сфері фахової

діяльності; розширення й узагальнення знань про твір як феномен соціальної свідомості та продукт мовної діяльності людини; осмислення жанрової природи, загальних механізмів творення журналістських текстів, специфіки їх сприйняття та розуміння різною аудиторією; вироблення вміння ефективно застосовувати набуті знання у професійній діяльності.

### ***Набуття компетентностей:***

загальні компетентності (ЗК):

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

### ***Програмні результати навчання (ПРН):***

ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціально-комунікаційних наук.

## **2. Програма та структура навчальної дисципліни**

| Назви змістових модулів і тем                                      | Кількість годин |              |     |      |      |     |              |              |     |      |      |     |
|--------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|-----|------|------|-----|--------------|--------------|-----|------|------|-----|
|                                                                    | денна форма     |              |     |      |      |     | заочна форма |              |     |      |      |     |
|                                                                    | усього          | у тому числі |     |      |      |     | усього       | у тому числі |     |      |      |     |
|                                                                    |                 | л.           | пр. | лаб. | інд. | ср. |              | л.           | пр. | лаб. | інд. | ср. |
| 1                                                                  | 2               | 3            | 4   | 5    | 6    | 7   | 8            | 9            | 10  | 11   | 12   | 13  |
| <b>Модуль 1. Твір і текст як продукти мовної діяльності людини</b> |                 |              |     |      |      |     |              |              |     |      |      |     |
| Тема 1 Вступ. Мовна діяльність і творчість.                        | 8               | 1            | 2   |      |      | 5   |              |              |     |      |      |     |
| Тема 2. Твір і текст у соціокультурному просторі                   | 8               | 1            | 2   |      |      | 5   |              |              |     |      |      |     |
| Тема 3. Текст як системно-структурна цілісність                    | 8               | 1            | 2   |      |      | 5   |              |              |     |      |      |     |
| Тема 4. Прагматичні характеристики тексту                          | 8               | 1            | 2   |      |      | 5   |              |              |     |      |      |     |
| Тема 5. Образна система твору. Емоціологія тексту                  | 8               | 1            | 2   |      |      | 5   |              |              |     |      |      |     |
| Тема 6. Журналістський твір як знакова система                     | 8               | 1            | 2   |      |      | 5   |              |              |     |      |      |     |

|                                                                  |            |           |           |  |  |           |  |  |  |  |  |  |
|------------------------------------------------------------------|------------|-----------|-----------|--|--|-----------|--|--|--|--|--|--|
| Тема 7. Масмедійний текст як феномен сучасної культури           | 8          | 1         | 2         |  |  | 5         |  |  |  |  |  |  |
| Разом за модулем 1                                               | 56         | 7         | 14        |  |  | 35        |  |  |  |  |  |  |
| <b>Модуль 2. Структури твору</b>                                 |            |           |           |  |  |           |  |  |  |  |  |  |
| Тема 1. Види структур тексту                                     | 8          | 1         | 2         |  |  | 5         |  |  |  |  |  |  |
| Тема 2. Жанрово-композиційні особливості журналістського твору   | 8          | 1         | 2         |  |  | 5         |  |  |  |  |  |  |
| Тема 3. Структура текстів інформаційно-аналітичного дискурсу     | 8          | 1         | 2         |  |  | 5         |  |  |  |  |  |  |
| Тема 4. Фактологічна структура журналістського твору             | 8          | 1         | 2         |  |  | 5         |  |  |  |  |  |  |
| Тема 5. Архітектонічна авторська структура твору                 | 8          | 1         | 2         |  |  | 5         |  |  |  |  |  |  |
| Тема 6. Інформаційна й комунікативна авторські структури тексту  | 8          | 1         | 2         |  |  | 5         |  |  |  |  |  |  |
| Тема 7. Структура інтернет-дискурсу                              | 8          | 1         | 2         |  |  | 5         |  |  |  |  |  |  |
| Тема 8. Жанрово-композиційні особливості мультимодального тексту | 8          | 1         | 2         |  |  | 5         |  |  |  |  |  |  |
| Разом за модулем 2                                               | 64         | 8         | 16        |  |  | 40        |  |  |  |  |  |  |
| Курсовий проєкт з «Теорії твору і тексту»                        | +          |           |           |  |  |           |  |  |  |  |  |  |
| <b>Усього годин</b>                                              | <b>120</b> | <b>15</b> | <b>30</b> |  |  | <b>75</b> |  |  |  |  |  |  |

### 3. Теми лекцій

| № з/п | Назва теми                                             | Кількість годин |
|-------|--------------------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Твір і текст як результати мовної діяльності           | 1               |
| 2     | Твір і текст у соціокультурному просторі               | 1               |
| 3     | Текстові категорії                                     | 1               |
| 4     | Прагматичні характеристики тексту                      | 1               |
| 5     | Система образів твору. Емоціологія тексту              | 1               |
| 6     | Журналістський твір                                    | 1               |
| 7     | Масмедійний текст як феномен сучасної культури         | 1               |
| 8     | Структури тексту                                       | 1               |
| 9.    | Жанрово-композиційні особливості журналістського твору | 1               |

|     |                                                       |   |
|-----|-------------------------------------------------------|---|
| 10. | Структура текстів інформаційно-аналітичного дискурсу  | 1 |
| 11. | Фактологічна структура журналістського твору          | 1 |
| 12. | Архітектонічна авторська структура тексту             | 1 |
| 13. | Комунікативна авторська структура тексту              | 1 |
| 14. | Структурні й функційні особливості інтернет- дискурсу | 1 |
| 15. | Мультимодальний текст та його різновиди               | 1 |

### 3. Теми практичних занять

| № з/п | Назва теми                                             | Кількість годин |
|-------|--------------------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Твір і текст як результати мовної діяльності           | 2               |
| 2     | Твір і текст у соціокультурному просторі               | 2               |
| 3     | Текстові категорії                                     | 2               |
| 4     | Прагматичні характеристики тексту                      | 2               |
| 5     | Система образів твору. Емоціологія тексту              | 2               |
| 6     | Журналістський твір                                    | 2               |
| 7     | Масмедійний текст як феномен сучасної культури         | 2               |
| 8     | Структури тексту                                       | 2               |
| 9     | Жанрово-композиційні особливості журналістського твору | 2               |
| 10    | Структура текстів інформаційно-аналітичного дискурсу   | 2               |
| 11    | Фактологічна структура журналістського твору           | 2               |
| 12    | Архітектонічна авторська структура тексту              | 2               |
| 13    | Комунікативна авторська структура тексту               | 2               |
| 14    | Структурні й функційні особливості інтернет- дискурсу  | 2               |
| 15    | Мультимодальний текст та його різновиди                | 2               |

### 4. Теми самостійної роботи

| № з/п | Назва теми                                                       | Кількість годин |
|-------|------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Текст як об'єкт вивчення структуралістів і постструктуралістів.  | 7               |
| 2     | Основні категорії тексту. Проблеми вивчення текстових категорій. | 7               |
| 3     | Інтертекстуальність, інтеграція й завершеність тексту.           | 7               |

|    |                                                         |   |
|----|---------------------------------------------------------|---|
| 4  | Структура текстів інформаційно-аналітичного дискурсу.   | 7 |
| 5  | Жанрова специфіка масмедійного дискурсу.                | 7 |
| 6  | Журналістський твір як знакова система.                 | 8 |
| 7  | Журналістський текст як структурна цілісність.          | 8 |
| 8  | Жанрово-композиційні особливості журналістського твору. | 8 |
| 9  | Логіко-поняттєва структура тексту.                      | 8 |
| 10 | Архітектонічна авторська структура тексту.              | 8 |

## 6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист курсових проєктів;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

## 7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

## 8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

### 8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

| Тема                                                                                                                    | Результати навчання                                                                                                   | Оцінювання |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові основи української мови за професійним спрямуванням. Науковий стиль</b> |                                                                                                                       |            |
| Практична робота 1. Твір і текст як результати мовної діяльності                                                        | ПР04. ПР11. ПР13. Знати такі лінгвістичні поняття, як текст, твір, дискурс.                                           | <b>10</b>  |
| Практична робота 2. Твір і текст у соціокультурному просторі                                                            | ПР04. ПР11. ПР13. Знати принципи побудови, особливості створення та специфіку функціонування, сприймання та розуміння | <b>10</b>  |

|                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |            |
|------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
|                                                                        | журналістських текстів різних жанрів.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |            |
| Практична робота 3. Текстові категорії                                 | ПР04. ПР11. ПР13. Знати основні текстові категорії.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>8</b>   |
| Практична робота 4. Прагматичні характеристики тексту                  | ПР04. ПР11. ПР13. Знати прагматичні характеристики публіцистичного тексту.                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>8</b>   |
| Практична робота 5. Система образів твору. Емоціологія тексту          | ПР04. ПР11. ПР13. Розуміти поняття образності, емотивності, емоціогенності журналістського тексту. Уміти аналізувати текстові категорії.                                                                                                                                                                                                                         | <b>8</b>   |
| Практична робота 6. Журналістський твір                                | ПР04. ПР11. ПР13. Розуміти процес написання журналістського твору. Уміти правильно будувати загальну структуру журналістського твору; вільно орієнтуватися у варіативних засобах побудови публіцистичних текстів; користуватися під час написання матеріалу всіма мовностилістичними засобами для створення можливостей його адекватного сприймання й розуміння. | <b>8</b>   |
| Практична робота 7. Масмедійний текст як феномен сучасної культури     | ПР04. ПР11. ПР13. Розуміти сутність феномену масмедійного тексту. Володіти термінологією дисципліни й вміло послуговуватися нею (архітектоніка, факт, твір, текст, структура, гіпертекстуальність, дискурс, медіадискурс) тощо).                                                                                                                                 | <b>8</b>   |
| <b>Самостійна робота 1</b>                                             | ПР04. ПР11. ПР13. Уміти аналізувати різні структури й категорії тексту, а також мовностилістичні характеристики.                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>10</b>  |
| Модульна контрольна робота 1.                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>30</b>  |
| <b>Всього за модулем 1</b>                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>100</b> |
| <b>Модуль 2. Професійна комунікація як складова фахової діяльності</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |            |
| Практична робота 8. Структури тексту                                   | ПР04. ПР11. ПР13. Студенти повинні: знати тематичну, фактологічну, композиційну, емоційно-експресивну та інші структури твору; можливості варіативності структурних засобів.                                                                                                                                                                                     | <b>8</b>   |

|                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                 |           |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Практична робота 9. Жанрово-композиційні особливості журналістського твору | ПР04. ПР11. ПР13. Знати жанрово-композиційні особливості журналістського твору. Уміти аналізувати текст.                                                                                                                                        | <b>8</b>  |
| Практична робота 10. Структура текстів інформаційно-аналітичного дискурсу  | ПР04. ПР11. ПР13. Знати основи сюжетотворення, композиції, жанрології, а також взаємодії художності, публіцистичності та документальності, особливості медіадискурсу.                                                                           | <b>8</b>  |
| Практична робота 11. Фактологічна структура журналістського твору          | ПР04. ПР11. ПР13. Знати природу факту в журналістиці. Уміти аналізувати факти в різножанрових текстах.                                                                                                                                          | <b>8</b>  |
| Практична роботи 12. Архітектонічна авторська структура тексту             | ПР04. ПР11. ПР13. Мати сформовані навички практичного використання методик роботи з композиційною, тематичною, архітектонічною і фактологічною структурами медіатексту, його мовностилістичним оформленням.                                     | <b>8</b>  |
| Практична роботи 13. Комунікативна авторська структура тексту.             | ПР04. ПР11. ПР13. Знати різновиди структур тексту. Уміти створювати тексти різних жанрів.                                                                                                                                                       | <b>7</b>  |
| Практична роботи 14. Структурні й функційні особливості інтернет-дискурсу  | ПР04. ПР11. ПР13. Уміти створювати, редагувати, аналізувати тексти різних видів (опис, роздум, розповідь), жанрів (замітка, інтерв'ю, нарис, стаття, репортаж тощо) публіцистичного стилю. Уміти правильно використовувати лінгвістичні засоби. | <b>7</b>  |
| Практична роботи 15. Мультимодальний текст та його різновиди.              | ПР04. ПР11. ПР13. Розуміти структуру, призначення й зміст мультимодального тексту. Володіти технікою створення й саморедагування мультимодального тексту.                                                                                       | <b>6</b>  |
| <b>Самостійна робота 2</b>                                                 | ПР04. ПР11. ПР13. Володіти технікою написання й саморедагування тексту.                                                                                                                                                                         | <b>10</b> |
| Модульна контрольна робота 1.                                              |                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>30</b> |

|                     |                             |
|---------------------|-----------------------------|
| Всього за модулем 2 | 100                         |
| Навчальна робота    | $(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$ |
| Екзамен             | 30                          |

## 8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

| Рейтинг здобувача вищої освіти, бали | Оцінка за національною системою (екзамени/заліки) |
|--------------------------------------|---------------------------------------------------|
| 90-100                               | відмінно                                          |
| 74-89                                | добре                                             |
| 60-73                                | задовільно                                        |
| 0-59                                 | незадовільно                                      |

## 8.3. Політика оцінювання

|                                                 |                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Політика щодо дедлайнів та перескладання</b> | Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). |
| <b>Політика щодо академічної доброчесності</b>  | Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (зокрема із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу            |
| <b>Політика щодо відвідування</b>               | Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн-формі за погодженням із деканом факультету)      |

## 9. Навчально-методичне забезпечення.

- *електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn) –*  
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3373>
- *посилання на цифрові освітні ресурси:*  
<http://dspace.nbuv.gov.ua/> (Наукова електронна бібліотека)  
 «Словники України» on-line [Електронний ресурс]. URL:  
<http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
- Сайт Український мовно-інформаційний фонд НАН України. URL:  
<http://www.ulif.org.ua/>
- Лінгвістичний портал «Mova.info». URL:  
<http://www.mova.info/Page.aspx?ll=61>.
- *підручники, навчальні посібники, практикуми:*
- 1. Загнітко А. Лінгвістика тексту: Теорія і практика. [науково-навчальний посібник]. Донецьк : ДонНУ, 2006. 289 с.

2. Городенська К. Г., Кочукова Н. І., Куцак Г. М. Довідник з української мови (найновіші рекомендації). К., Слов'янськ: Вид-во «Друкарський двір», 2015. 156 с.
3. Кочукова Н. Мова засобів масової комунікації: історія і сучасність (для забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література)): навчальний посібник. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 137 с.
4. Кочукова Н. Редагування в засобах масової комунікації (для забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література)): навчально-методичний посібник. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2018. 114 с.
5. Михайленко В. М. Теорія твору й тексту: Курс лекцій (електронний посібник). Київ: Навчально-науковий інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2022. 130 с.  
– *методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти:*
1. Ігнатович О. Теорія і практика літературної творчості: методичний посібник з навчальної дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.01 Українська мова та література, освітньої програми «Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність». / рец. : О. Ю. Талабірчук, Т. В. Ліхтей. Ужгород, 2024. 55 с.
2. Костюк В.В., Усманова О.В., Чабаненко М.В. Теорія і методика журналістської творчості : методичні вказівки до підготовки курсових робіт для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика». Запоріжжя : КСК-Альянс, 2019. 48 с.

## **10. Рекомендовані джерела інформації**

1. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної генології : [навчальний посібник]. Київ: Видавничий центр «Академія», 2020. 248 с.
2. Ділі Дж. Основи семіотики. Львів : Арсенал, 2022. 232 с
3. Карпа І. Функціональні та прагматичні характеристики електронних текстів віртуальної комунікації [на матеріалі інформаційно-довідкового сервісу Yahoo!Answers] [Текст] : [монографія]. Дрогобич : Вид. від. ДДПУ ім. І. Франка, 2019. 158 с.
4. Пітерс Д. Д. Слова на вітрі : історія ідеї комунікації. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 302 с.
5. Різун В.В., Мамалига А. І., Феллер М. Д. Нариси про текст : теоретичні питання комунікації і тексту. Київ : Видавн. ц-р «Київський університет», 2018. 335 с.
6. Серажим К. С. Сучасні засоби репрезентації тексту (соціокомунікаційний аспект). Світ соціальних комунікацій: наук. журн. Київ : КиМУ, ДонНУ, 2018. Т. 2. С. 116–122.
7. Серажим К. С. Дискурс як соціолінгвальне явище : методологія, архітектоніка, варіативність. Київ : Видавн. ц-р «Київський університет», 2022. 392 с.

8. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття / [за ред. М. Зубрицької]. Львів : Літопис, 2022. 832 с.
9. Яцимірська М. Г. Сучасний медіатекст: словник-довідник. Львів : ПАІС, 2019. 128 с.
10. Форманова С. В. Інвективи в українській мові : дис. докт. філол. наук : 10.02.01 ОНУ імені І. І. Мечникова. Одеса, 2019. 450 с.